

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

DIR-WPN.050.1.2026.JCh
Warszawa, \$DATA r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 15429

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na interpelację Posła na Sejm RP, Pana Dariusza Mateckiego w sprawie wydatkowania 6 mln zł w ramach projektu "IGNIS - Polska sięga gwiazd!".

Szanowny Panie Pośle,

uprzejmie informuję, że kwestie poruszane w Pańskiej interpelacji przedstawiają się następująco:

1. **Dlaczego umowy zawarte pomiędzy MNiSW a uczelniami nie zawierały obowiązku przekazywania szczegółowej sprawozdawczości obejmującej:**
 - a) listę firm i podmiotów, którym wypłacono środki,
 - b) wartości poszczególnych umów
 - c) tryb ich udzielenia (w tym informację o zastosowaniu ustawy Prawo zamówień publicznych)?

Umowa¹ o realizację zadania pn. Udział w organizacji ogólnopolskiej trasy technologiczno-naukowej misji IGNIS z udziałem polskiego astronauty, dra Sławosza Uznańskiego-Wiśniewskiego polegającego na zorganizowaniu spotkania ze społecznością akademicką oraz młodzieżą szkolną, została zawarta w trybie art. 404 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), dalej: „ustawa PSWN”. W umowie zawarto szereg postanowień określających m.in. cel zadania i jego zakres rzeczowy, jak również wprowadzono zasady dot. sprawozdawczości. Umowa nie zawiera szczegółowych informacji sprawozdawczych, ponieważ sposób jej realizacji – w tym kwestie organizacyjne, techniczne i operacyjne – pozostawały w gestii uczelni jako podmiotu realizującego umowę.

Ponadto, należy podkreślić, że uczelnie publiczne, jako jednostki sektora finansów publicznych są z mocy prawa zobowiązane do stosowania przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 11 września

¹ Poprzez umowę należy rozumieć każdą umowę z umów dedykowanych na realizację ww. projektu.

2019 r. – *Prawo zamówień publicznych* (Dz.U. z 2024 r. poz. 1320, z późn. zm.). Oznacza to, że poniesione wydatki muszą być celowe, gospodarne, właściwie udokumentowane i – w przypadkach wymaganych prawem – realizowane zgodnie z procedurami zamówień publicznych.

Zakres sprawozdawczości został określony w umowie i obejmuje określone informacje m.in. dot. danych identyfikujących zadanie i zasady jego realizacji. Ponadto, w umowie zawarto postanowienia, które umożliwiają uzyskanie ewentualnych dodatkowych danych i informacji umożliwiających dokonanie oceny realizacji zadania. Rozwiązanie to pozwala na ocenę prawidłowości wykonania zadania i wykorzystania środków publicznych, przy jednoczesnym poszanowaniu autonomii uczelni.

2. Kto personalnie w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego odpowiadał za przygotowanie wzoru umowy oraz za decyzję o ograniczeniu zakresu obowiązków sprawozdawczych uczelni.

Wzór umowy stosowany przy realizacji zadania jest standardowym wzorem wykorzystywanym przy zlecaniu zadań na podstawie art. 404 ustawy PSWN. Dokument został opracowany i zaakceptowany przez właściwe komórki organizacyjne Ministerstwa zgodnie z obowiązującymi procedurami wewnętrznymi oraz przyjętymi standardami stosowanymi przy zawieraniu umów tego rodzaju.

3. Czy przed podpisaniem umów przeprowadzono analizę ryzyka w zakresie kontroli wydatkowania środków publicznych? Jeżeli tak – proszę o wskazanie, jakie wnioski z niej wynikały.

Przed zawarciem umowy nie przeprowadzono analizy ryzyka w zakresie kontroli wydatkowania środków publicznych, bowiem taka analiza nie jest wymagana przepisami prawa. Zastosowano rozwiązania systemowe adekwatne do charakteru zlecanego zadania.

Jednocześnie należy wskazać, że mechanizmy kontroli wydatkowania środków publicznych wynikają bezpośrednio z obowiązujących przepisów prawa, w szczególności z ustawy o finansach publicznych i ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2026 r. poz. 158), a także z postanowień umowy.

4. Jakie konkretne mechanizmy kontroli wydatkowania środków zastosowało MNiSW w odniesieniu do projektu „IGNIS – Polska sięga gwiazd!”?

Mechanizmy kontroli wynikają zarówno z postanowień zawartej umowy, jak i z przepisów powszechnie obowiązujących.

Postanowienia umowy w szczególności przewidują m.in.: obowiązek prowadzenia przez uczelnię wyodrębnionej ewidencji księgowej środków finansowych, umożliwiającej identyfikację i weryfikację poniesionych wydatków, obowiązek dokumentowania wydatków w sposób pozwalający na ocenę ich celowości, gospodarności oraz zgodności z przeznaczeniem, obowiązek złożenia raportu końcowego obejmującego opis realizacji zadania oraz zestawienie kosztów planowanych i poniesionych. Ponadto, w oparciu o postanowienia umowy Minister może żądać od uczelni dodatkowych informacji i wyjaśnień dotyczących realizacji zadania oraz sposobu wykorzystania środków.

Umowa przewiduje również mechanizmy zwrotu środków finansowych w przypadku ich wykorzystania niezgodnie z przeznaczeniem, pobrania nienależnego lub w nadmiernej wysokości, wraz z odsetkami liczonymi zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych.

Jednocześnie w umowie zawarto postanowienia umożliwiające przeprowadzenie kontroli realizacji zadania w okresie obowiązywania umowy oraz po jej zakończeniu, w zakresie

zgodności wydatków z celem zadania oraz prawidłowości rozliczeń merytorycznych i finansowych. Kontrola realizacji zadania prowadzona jest na zasadach i w trybie określonym w przepisach o kontroli w administracji rządowej, co zapewnia zgodność działań z obowiązującym porządkiem prawnym.

5. Proszę o wskazanie:

- a) czy przewidziano kontrole na miejscu,
- b) czy przewidziano audyt zewnętrzny,
- c) czy przewidziano obowiązek przedkładania faktur do weryfikacji przez ministerstwo.

Kontrola realizacji zadania prowadzona jest na zasadach i w trybie określonym w przepisach regulujących kontrolę w administracji rządowej. Przepisy te dopuszczają prowadzenie czynności kontrolnych w siedzibie jednostki kontrolowanej, jeżeli wymaga tego zakres i charakter kontroli. W przypadku objęcia podmiotu kontrolą zakres kontroli oraz jej charakter, w tym planowane czynności są określane przez zespół kontrolerów przed rozpoczęciem kontroli. Zatem, decyzja czy zostanie przeprowadzona kontrola na miejscu będzie podjęta w terminie planowania kontroli, o ile zostanie ona przeprowadzona.

Umowa nie ustanawia odrębnej procedury „audytu zewnętrznego” w jej treści, ponieważ kwestie audytu jednostek sektora finansów publicznych regulowane są przepisami powszechnie obowiązującymi, niezależnie od konkretnej umowy.

Nie przewidziano obowiązku każdorazowego przedkładania faktur do Ministerstwa. Jednocześnie uczelnia zobowiązana jest do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej oraz do dokumentowania wydatków w sposób umożliwiający ich weryfikację. Minister posiada uprawnienie do żądania informacji i wyjaśnień dotyczących realizacji zadania, w tym dokumentów potwierdzających poniesione koszty, jeżeli jest to niezbędne do oceny prawidłowości wykorzystania środków.

6. Czy Ministerstwo planuje aneksowanie zawartych umów w celu rozszerzenia obowiązków sprawozdawczych uczelni oraz zapewnienia pełnej transparentności wydatkowania środków publicznych

Zmiana postanowień umowy może nastąpić w przypadku zaistnienia przesłanek uzasadniających jej modyfikację. Na obecnym etapie nie zachodzą okoliczności wskazujące na konieczność aneksowania zawartych umów w zakresie obowiązków sprawozdawczych.

7. Czy po ujawnieniu braku szczegółowych danych Ministerstwo zamierza przeprowadzić kontrolę doraźną w wybranych uczelniach, w szczególności w przypadku wydarzenia w Toruniu, którego koszt wyniósł 330 tys. zł?

Przeprowadzenie kontroli, w tym kontroli o charakterze doraźnym, tj. zgodnie z brzmieniem ustawy o kontroli w administracji rządowej, kontrola – w trybie uproszczonym, odbywa się na zasadach określonych w przepisach regulujących kontrolę w administracji rządowej oraz w oparciu o analizę stanu faktycznego dotyczącego realizacji danego zadania. Ewentualne działania kontrolne podejmowane są w przypadku zaistnienia przesłanek wynikających z przepisów prawa lub informacji wskazujących na potrzebę weryfikacji prawidłowości realizacji zadania. Kontrola uproszczona następuje w przypadkach uzasadnionych charakterem sprawy lub pilnością przeprowadzenia czynności kontrolnych (art. 51 ust. 1 ww. ustawy).

Jednocześnie należy wskazać, że zgodnie z przepisami regulującymi kontrolę w administracji rządowej informacje o planowanych lub wszczynanych czynnościach kontrolnych w szczególności w zakresie kontroli uproszczonych nie stanowią co do zasady informacji

podlegającej publikacji na etapie ich podejmowania. Informacje o wynikach kontroli przekazywane są zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

8. Czy Ministerstwo posiada obecnie – na dzień udzielania odpowiedzi – pełną wiedzę o wszystkich podwykonawcach oraz beneficjentach środków w ramach projektu?

Zakres informacji i danych przekazywanych przez uczelnię został określony w postanowieniach umowy i obejmuje dane dotyczące realizacji zadania, w tym opis jego wykonania oraz zestawienie kosztów planowanych i poniesionych. Umowa nie przewiduje obowiązku przekazywania szczegółowych informacji dotyczących wszystkich podwykonawców zaangażowanych w realizację zadania, nie mniej jednak w przypadku wystąpienia wątpliwości w zakresie realizacji zadania istnieje możliwość wystąpienia do uczelni o ich udostępnienie.

Należy zaznaczyć, że uczelnia, jako jednostka sektora finansów publicznych, ponosi odpowiedzialność za prawidłowe i zgodne z prawem wydatkowanie środków publicznych oraz za działania podmiotów, przy pomocy których realizuje zadanie. W przypadku potrzeby weryfikacji Minister posiada uprawnienie do żądania informacji i wyjaśnień w zakresie realizacji umowy.

Stroną umowy oraz beneficjentem zadania jest uczelnia publiczna, która realizuje zadanie. Ponadto, co należy podkreślić, beneficjentem umowy jest każda osoba fizyczna (społeczność akademicka, młodzież szkolna i inne osoby), która miała możliwość spotkania się z polskim astronautą, który w sposób interesujący opowiadał o swoich niecodziennych doświadczeniach. Spotkaniom z drem Sławoszem Uznańskim-Wiśniewskim towarzyszyły również inne wydarzenia, które propagowały naukę nie tylko w kontekście wiedzy o kosmosie. Spotkania przeprowadzone na podstawie umowy wniosły nieoceniony wkład w podniesienie świadomości społeczeństwa o podejmowanych przez Polskę działaniach w obszarze kosmosu, a zapewne zachęciły młodzież polską do rozwoju swoich zainteresowań i pogłębiania wiedzy w tym zakresie.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Maria Mrówczyńska
Podsekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.